

Якщо нам доведеться піти на домовленості з Росією про припинення бойових дій то для нас важливо звільнити окуповані території. Зараз ми – суспільство і влада - психологічно і політично не готові до того, щоб взяти паузу у війні. Тому тут потрібен час. [4, с. 6].

ЛІТЕРАТУРА

1. Табір зла ще не сформований URL: <https://fakty.com.ua/ua/svit/20231013-tabir-zla-shhe-ne> (дата звернення 23.11.2023);
2. Дві події, з яких може початись Третя світова війна URL: <https://www.unian.ua/war/polkovnik-grant-nazvav-dvi-podiji-z-yakih-mozhe-rochatis-tretya-svitova-viyna-12431817.html> (дата звернення 23.11.2023);
3. Поки ми живі, ніщо не вирішено остаточно URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/08/19/> (дата звернення 29.09.2023);
4. Якщо зараз заморозити війну, до 2028 року URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20231005-yakshho-zaraz-zamorozyty-vijnu-do-2028-roku-rf-zmozhe-atakuvaty-inshi-krayiny-zelenskyj/> (дата звернення 24.11.2023).

Марченко Валерія Володимирівна
Науковий керівник – доктор екон. наук, проф. Моїсєєва Н.І.
Державний біотехнологічний університет

СУВЕРЕНІТЕТ: НАРОДНИЙ, ДЕРЖАВНИЙ, НАЦІОНАЛЬНИЙ

Державний суверенітет є основною формою народного суверенітету. Народний суверенітет може бути достатньою мірою представлений передусім у державній формі, хоч його повнота і всебічність включають у себе функціонування й інших політичних утворень. Проте суверенітет народу є вищим проявом суверенітету, і саме ним сьогодні забезпечується справжня державна незалежність українського народу[3].

Однією з актуальних проблем є дослідження поняття «народний суверенітет» у співвідношенні з поняттями «державний суверенітет», «державність», «держава». З урахуванням нового історичного досвіду українського суспільства в сучасній теорії державності є актуальною переоцінка цінностей. І насамперед по-новому потрібно оцінити шлях української державності до правової держави щодо забезпечення прав і свобод людини, реалізації принципу народного суверенітету

В українській та зарубіжній науковій юридичній, політологічній літературі існують різні визначення поняття « державний суверенітет», однак дослідження проблеми взаємозалежності, співвідношення, обумовленості цього поняття з «народним суверенітетом» відсутні.

Основні права нації:

- право на існування і вільний розвиток, володіння реальною можливістю визначати характер свого національного життя, включаючи спроможність реалізувати право на політичне самовизначення;
- право на вільний розвиток національних потреб – економічних і соціальних;
- право на духовно-культурний розвиток, повага національної честі та гідності, розвиток національної мови, звичаїв, традицій;
- право розпоряджатися природними і матеріальними ресурсами на своїй території;
- право на мирне співіснування з іншими народами і націями та інше[4].

Однак основною характеристикою національного суверенітету є здатність нації як асоціації політично аповноважених громадян виступати джерелом влади національної держави[1].

Також, національний суверенітет може бути потенційним та реальним. Ані народний, ані державний суверенітети не мають такого поділу, оскільки держава (отже, і народ) не можуть перебувати у потенційно-суверенному стані. Якщо держава не є суверенною, то її не можна вважати такою, що відповідає всім характеристикам державності. Водночас нація може існувати не будучи реально суверенною, тобто не маючи своєї національної держави, проте маючи усі підстави для її створення, тобто будучи суверенною потенційно.[3]

Отже, суверенітет нації, її повновладдя означають володіння реальною можливістю визначати характер свого національного життя, самостійно вирішувати питання, що стосуються розвитку національної свободи та національних потреб, право на повагу національної честі та гідності, створення національних установ. Повновладдя однієї нації неможливе без дотримання суверенітету інших націй та народностей, без поважного ставлення до їх національних потреб і прав.[2]

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронянський О. В. и др. Національний суверенітет: український вимір в контексті світової політичної думки. – 2017.
2. Етнонаціональний вимір глобалізаційних викликів України : наукова доповідь / Кер. авт. колективу І.О. Кресіна. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2008. – 68 с..
1. З Римаренко Ю.І., Шкляр Л.Є., Римаренко С.Ю. Етнодержавознавство. Теоретико-методологічні засади. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 264 с..
3. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підручник / Скакун О.Ф. – К. : Алтера ; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 656 с